

SZERKESZTŐSÉG:
 BUDAPEST, IV. PÁPNŐVELDE-UTCA 8.
 Telefon száma 738.
 KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
 CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DÍJ:
 Vidékre postán v. helyben házhöz hordva.
 Egy évre . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
 Egy fél évre . . . 20 kor. | Egy hónapra 3 kor 60 fill.
Külföldre: 3 hónapra Németországba 12 korona.
 Francia, Olasz, orosz, török, görög, spanyol, oroszokba, Svájc, Románia- és Szerbia-ba, valamint amaz országokba, melyek a postaszolgálatot nem tartoznak megfizetőre 16 korona.
 Egy szám ára 12 fill.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR
 főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
 szépirodalmi főmunkatárs

KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, IV. PÁPNŐVELDE-UTCA 8.
 Telefon száma 706.
 IRÁDÉKOKAT ÉS SZÜNETRE VÁLÓ KÖZLEMÉNYEket FÉLÉVESZÁR KIADÓHIVATAL: Parisban fogadjunk: John F. Jones & Co. 31 bis, Faub. Montmartre. Londonban fogadjunk: Telokijózsef 11, Bloomsbury Square. Frankfurtban a.M.: Nemzetgazdasági kiadóiroga vezérigazgatójának: Duha G. L. és Társa, valamint összes fiókjai. Bécsben: Danneberg L. I. Kampfgasse Nr. 7. Drees M. utóda, I. Wollzeile Nr. 6-8. Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf, Seilerstr. Nr. 2. Oppel A., Stub n. Nr. 2. Schalks Henrik, I. Wollzeile Nr. 14. Sürbörben: Orell, Füssli & Co. és az éremnyi hirdetés iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
 Vezérelők: A barátságos ellenfelek.
 A nők választójoga.
 Szent István napja.
 A gyermek védelme.
 A Szent István-napi.
 Társaság: Aranyos levél. Irta: Pécsa Lajos.
 Regény: A kis ezredes. Irta: Sienkiewicz.

A barátságos ellenfelek.

Nemzeti ünnepünk ugyan szünetelt jelentett a végtelen kiegyezési kampányban, de csak a mi számunkra. Odaát Ausztriában ma is olyan szürke hétköznap volt, mint a többi és konferáltak és készülték a miniszterek pénteki közös tanácskozására. Azaz, hogy inkább a látzatát adták annak, hogy roppant mód készülnek rá és gondoskodtak róla, hogy inspirálthangok ismét akadályokat hirdessenek. Buzognak is megint a bécsi hírforrások az aggodalomtól, még pedig most már kizárólag az autonóm vámtarifát illetően, lévén ők is nyilván a mi korifeusainknál alaposabban tájékozva aziránt, hogy a tulajdonképpeni kiegyezésen változatlan már nem fognak, mert az fait accompli.

És úgy lesz, a hogy megmondottuk. Bécsben, a pénteki tanácskozáson újra csak azt a játékot csinálják végig, a mit isten tudja hanyadszor játszanak el már: a halogatás komédiáját. Azonmód, a hogy eddig. Hangsúlyozzuk, a mnek már ismételtén kifejezést adtunk, hogy Széll és Körber végképp megegyeztek egymással és eszük ágában sincs változtatni többé a köztük eldöntött kiegyezésen. S ha az autonóm tarifában volnának is részletek, a melyekre nézve még utólagos ellentétek merülhetnének föl, ezek sem olyan természetűek, hogy a kész megállapodás lényegén változtatást vonhatnának maguk után. Csupán mesterséges kontroverziákról lehet szó, a minőket szándékosan keresnek, mert hisz valamivel csak el kell hogy töltsék az időt, amíg Ausztriában a barátságos megegyezést oktroylálni lehessen.

A mai híradások különben is jórészt a tarifakeresérről szólnak.
 Az egyik bécsi forrás a következőket adja:
 A berlini „National Zeitung”-nak Budapestről származó értesülése szerint, politikai körökben el vannak készülve rá, hogy a kiegyezés ebben az évben egyáltalán nem lesz kész, mert az ipari vámkora vonatkozó ellentétek felelte nagyk. Ez az állítás lehet, hogy megfelel a tényleges

helyzetnek, de ezzel a pesszimista felfogással szembe kell állítani azt, hogy épp az utóbbi hetekben fokozott szorgalommal dolgoznak mindkét részlől a kiegyezés ellentéteinek elsimításán és hogy pénteken Körber és Széll a szakminiszterek belevonozásával megkezdett tanácskozásaitak Bécsben folytatni fogják. Ez a sietség és sürgettség hiábavalónak látszanék, ha az autonóm vámtarifák elkészítése alkalomával a német birodalmi vámtarifá sorsával törődnek. Sem ok, sem különös utasítás nincsen arra nézve, hogy a német birodalmi vámtarifához alkalmazkodjanak.

A mi az autonóm vámtarifára vonatkozó elteréseket illeti, ismételtén is azt jelentették, hogy igen sok olyan vitás pont felelt, a mely az agrár és ipari ellentétekből származott megállapodásra juttattak és hogy a pénteki tanácskozásnak első sorban a textil-, vas- és gépek vámjának rendezése képezi a feladatát. A magyarok Ausztriába szóló bevitelének és az osztrákok behozatalának legújabb adataiból ismeretes, hogy Ausztria a legerősebb fogyasztója a magyar gabonatermévényeknek, másrészt pedig az osztrák gyapjúknak, gépek és vas a magyar bevitel legnagyobb számadataival szerepelnek. Hogy a két félnek szándéka van hamarosan megállapodni, arról már érkezett hír, de hogy már a pénteki tanácskozásokon juttat-e végleges eredményre, az még kérdés. Bár sürget az idő, augusztus huszoneketike még nem a döntés terminusa. Minden esetre van hajlandóság a kiegyezési tárgyalások gyors befejezésére, a fontjezett lap értesülései azonban már tülhaladott dolgok.

A N. Fr. Pr. mai estilapjában a „lázás készülődést” jelzi iyleténképp:
 Körber miniszterének, amióta Iselből visszajött, a kiegyezés körül érkezett miniszterekkel és előadókai naponként hosszabb tanácskozik. Együtt-én állapítják meg azokat a módosokat, amelyek szerint pénteken kezdődő tárgyalásokon eljárnak. A tárgyalásokat természetesen, mint eddig is, a két miniszterelnök vezeti s a megállapodás is tulajdonképpen köztük fog megtörténni.

A megállapodás! Mintha Széll és Körber közt volna még kétség arra nézve, hogy mi fog történni és hogyan. Legföljebb már csak azt állapíthatják meg — és ezt is barátságosan majd — hogy megállapodni mikor fognak.

Budapest, augusztus 20.

Ugron visszatér. Ugron Gábor tudvalevőleg az új országgyűlési ciklusban a Haz egyetlen ülésein sem volt jelen. A „Kell. Ért.” híradása szerint azonban az erdélyi kath. statusgyűlés legutóbbi ülésén azt a nyilatkozatot tette, hogy őszel ismét aktív részt kíván munkájából, de egyik ellenzéki párthoz sem csatlakozik.

Az önálló vánterületet ma két vidéki városban tartották népgyűlést. Az egyik Egerben, a másikat Zilahon. Az egyiptartestület gyűlésén, amint nekünk jelentik Jankovics Dezső polgármester elnököt és Szederkényi Nándor szónokot. Indítványára határozat javaslatot fogadtak el, amelyben a kormánytól az önálló vánterület a nemzeti bank kiváratól kéri Zilahon Lengyel Zoltán, a város országgyűlési képviselője ajánlotta ugyanezt s ebben az értelemben határozta azt is.

A nők választójoga.

— Asszonyok nyilatkozata. —

Legyen-e szavazati joga az asszonyoknak, — e körül forog most a vitaközpont Angliában. Társaságban, politikai klubokban, mindenütt élénken tárgyalják egy amerikai állam törvényhozóinak azt a minapi határozatát, hogy ott az asszony szavazhat.
 Egy angol újság már olvasóhoz is fordult s tölték kérdezte meg, vajjon megadnák-e a nőknek a jogot arra, hogy aktív részt vegyen a politikában. A fölívásnak megjelöltem eredménye volt. A legelőbb asszony nemmel felelt s váratlan álláspontjukat érdekes és nyomós érvekkel támozták. Miss Low Frances, a ki ekév óta tevékeny részt vesz a nők mozgalmának vezetésében, maga is ellenzi, hogy a nőket az urmához boacsásák ez érdekes nyilatkozatában ezeket mondja Miss Low:

— Sokan harcolnak a nők szavazati jogáért s ha egyes jelentéktelenebb kérdések tekintetében nincsenek is egy akaratban, abban mindannyian egyetemetek, hogy az a nő, a ki ellenzi a szavazati jog megadását, az vagy indolens, vagy ostoba, vagy lusta — esetleg indolens is, ostoba is, lusta is. Arra tudniillik ezek a tulbuzgó asszonyok éppen nem gondolnak, hogy az a politikai változás, a melyért feltesznek, Anglia társadalmi, erkölcsi és nemzeti életére végzetes hatással lesz.

Adót fizetünk, kell hogy szavazati jogunk is legyen” — mondják ezek, de nincs igazuk. A szavazati jog privilegium, a melyet a kormány ad meg a polgárok bizonyos osztályának. Sem a férfi, sem a nő nem jött szavazati joggal a világra. A jó kormányt ugyan az a célja, hogy az állam összességére képviseljen, ám az asszonyok ezt a szempontot tekintve is csak akkor követelhetik a szavazati jogukat, ha érdekeik a mai formák között nem volna eléggé képviselve.

Szóval, a szükségességet mi sem indokolja ennek az igazán óriási politikai változásnak, ellenben senki sem kétkelhetik azokban a rettentés veszedelmekben, a melyek elkerülhetlenül követnek a nők szavazati-jogának törvénybe iktatását. Igaz ugyan, hogy az asszonyokat régebben a társadalom és a törvényhozás sok igazságtalan-ággal sújtotta, de ugyanez a sors érte az alsóbb néposztály férfi-tagjait is, a mi pedig azt bizonyítja, hogy a társadalom vezetői a férfiakkal szemben éppen nem voltak igazságosabbak, mint a nőkkel szemben. Am ezek a viszonyok lényegesen javultak s a mai házassági törvények egyforma jogot adnak a férjnek s a feleségnek.

A nők általában alacsony intelligenciájúak is egyike azoknak az okoknak, a melyek a szavazati-jog kiterjesztése ellen hangolnak. Ne tagadjuk — mondja Miss Low — sok a műveletlen, tudatlan választó a férfiak között s ez maga is nagy csapás minden országra. Miért szaporítanak tehát a választóproletarok számát?! Az asszonyok legelőbbje meg a háztartási dolgait sem érti. Minden érdekldését a divatlapok s a regények kötik le. Hogy értsenek tehát a politikához, mikép itélhetnek meg az egyes politikai pártok alakulását s programját?

De veszedelmes az asszony, mint választópolgár, a hiszusa s az ingatag jellemé miatt is. A jelölt testi szépsége, ruhájának elegáns szabása akárhánnyal esztelen táborába terelne a nők szavazatát. Az asszony nem való a politikai küzdelem terére. Ket hivatást jól betölteni képtelenség s az asszony mindennek előtt a családjának kell, hogy éljen. Majd ha minden asszony egyforma sorba kerül, ha nem lesz szegény, a ki a gazdagot szolgálja — akkor joggal követelhetjük majd a nők szavazati jogot, addig azonban örölmünk, hogy a politika nem von el legmagasabb elvárásunktól: a családküdtől.

Szent István napja.

— Az Egyetértés tudósítása. —

A hirtelen észire fordult idő ma ismét forró nyárra változott. Fényes ragyogással hintette a nap sugarait már a kora hajnalban a főváros utcáira: napfény és derű ülvözölte Budapest népét és harmincezer fölrendült vidéket a mi nagy és szép nemzeti ünnepünkön: Szent István napján.

Ünnepi ruhában, emelkedett érzéssel vonult fel a főváros és az ország nepe a budai várba, hogy kegyelettel vegyen részt ezen a hagyományos magyar ünnepen. Számra talán nem voltak oly sokan, mint a „ régi jó idők”-ben, mikor már a teli időben kezdték a vidékiek gyűlőgetni a pont s szentistvánnapi zarándoklatot, a vasutak és hajók kimitatásai szerint nem érkezett annyi idegen a fővárosba, mint az előbbi években, de mégis hatalmas, impozáns látványt nyújtott fenn Budavárában az áhatatos, ünnepelő sokaság, mely a nagy meleg dacára rendületlenül kísértte végig a Szent Jóbort körutját.

Az ünnep után szerteszéledt a sokaság a fővárosban. Az utcák képen ugyancsak megteltek a harmincezer idegen, kedves, jó vidéki és falusi hangulat szövedött bele a főváros ünnepnapj kepebe. Estere aztan hűvöse vált az idő, nagy meglepőnybűlésére az eláradt, kimerült ünnepelőnek, egy kis szélvihár is kerekedett, amde eső nem zavarta meg, még a késő esti órákban sem, a szórakozó, mulató vidékieket.

Nagy tömegekben zarándokolt a nép az ünnep színhelyére: a budai várba.

Főn, a vár utcáin már megkezdődött a szentistvánnapi vásár. Mezeskalacsok, repülő árusok zaja, lármája töltötte be a levegőt és már jóval az ünnep kezdete előtt telongott a sátrak között a sokaság. Ekozben a körmenet utvonala elhelyezkedett a diszörtség: a budapesti helyörség

katonái, bakak és vadászok. A rendörség és a mentők is elhelyezkedtek az utvonalon.

Reggel hét órakor már szinte életveszélyes volt a tolongás fenn a várban. Ekkor már megérkeztek, a korábban elhelyezkedett vidékiek után, a főváros templomából is a hívők, a kik az öt órai szent miss után a plebánus vezetésével mentek fel a körmenetbe a budai várba.

A Szent István vártemplomban reggel hét órakor gyűlekezett a papság, a hivatalos világ és az ünnepi notabilitások. Vaszary Kólos bíboros hercegprímás, fénys segédlettel jelent meg a templomban. Csakhamar magára öltötte ragyogó egyházi ornatust, a Szent Jób görbeje is felült a Mária Terezia királyi fénys egyházi öltönyt mire kezdetet vette az istentisztelet.

Az istentisztelet végzetel indult meg a hatalmas körmenet, melyet a királyi várplébánia körmei keressze és tegnap föszentelt három magyar lobogója nyitott meg.

A lovasrendörök után, a kik a menet élén haladtak, sorjában következtek lobogók alatt a fővárosi és vidéki katonák leg-nyegyesítettek, a külföldi Mária-kongregációk tagjai, a fővárosi plebánia, a katonai zenekar és diszörzad, a papság és a Szent Jób, mely mögött a Szent Jób óre s nyomában Vaszary Kólos bíboros hercegprímás haladt.

A Szent Jób két oldalt az egyetemi tanács tagjai és a székes-fővárosi díszmagyarba öltözött tisztviselők, valamint alaharósi koronaörök követték. Ezután következtek a főmesterek és a hatóságok fejei. A menetet diszörzad rekesztelte be.

A körmenet felvonulását az ünnepők ezrei néztek néma álmással. A hol csak elvonult a Szent Jób, a négy pap által vitt művészi ereklertartóban, mindenütt iszetteljes bölödatall, leveti kalappal, köszönötte azt a sokaság. A harangok egyre bugtak és e felénél hangulata bezenoítotték a katonai zenekar régi egyházi énekei.

Egy óra hosszág tartott meg a körmenet a Szent György-téren, a Disz-teren, Uri- és Szent-haromság-utcákán át elérkezett a koronázó Mátyás-templomba, a hol már nyolcz óra előtt elhelyezkedtek a padsorokban a diszruhában megjelent előkölségek:

Lukács László pénzügyminiszter, Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, Csathó Ferenc, a kir. tabla elnöke, Székely Ferenc koronagyász, Markus József főpogármester, Halmoz Janos polgármester, Rudnyai Béla főkapitány, Zichy Nándor gr., Zichy Aladár gr., Kisfaludy A. Béla, dr. Vécsey Tamás udv. tanácsos, az egyetem rektora, dr. Demkó György, dr. Kovács Gyula, és dr. Fröhlich Izor dekanok, dr. Hossay Lajos miniszteri tanácsos, megyei rektor, számos egyetemi tanár és fővárosi bizottsági tag. Ezek kivül ott voltak a helyörség összes törzstisztelei, előlük Lobkowitz Rezső herceg habestparancsnokkal.

Az istentisztelet a koronázó Mátyás-templomban Fekete Ágoston tolnai plebánus ünnepi beszéddel kezdődött. A szentbeszéd után következett a nagymissa, melyet Vaszary Kólos, bíboros hercegprímás pontifikált, fénys segédlettel: dr.

Az Egyetértés tárczája.

Aranyos levél.
 — Az Egyetértés eredeti tárczája. —
 Ki tanított rozmaringom, Arra a sok szépre, Amit nekem reggel irtál Liliumlevelekre?
 Mézbe mártott galambtollal Irtad ugy-e, lelkeim? Életemnek száz keservét Hogy ugy elfelejttem!
 Tiszta színméz levelednek Minden kis vonása, Hogyne! hiszen a szivednek Édes dobogása!
 Angyalfej is kandikál ki Mindenik sorából, Mintha nézne, rám nevetne A menny kapujából.
 Itt is virág... ott is virág... Mind nekem bólogat... Nyiladozó kis kelyhűkből Száll felém az illat.
 Itt is madár... ott is madár... Nekem énekelget: Verőfényes boldog nyarat, Csókésos szerelmet.
 Aldjon is meg a jó Isten, Hajnali csillagom! Leveledet drágaköves Bársonyba foglalom.
 Tudod, mi most az én szívem? A rózsák szigetje. Rózsaszinbe mosolyog most Az ég is felette. Pécsa Lajos

A KIS EZREDES.

REGÉNY.
 Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.
 A szó elakadt a torkán, alsó ajka remegett. Két keze fogta a fejét s nehézkösen hanyaltott le az egyik padra.
 Melle zihált az erőszakos elnyomott zokogástól.
 Muchalski atölelte Nienaszieniezet, noha rendszeren nem igen rokonszenvezett vele eskönyekre fakadt; Nienaszieniez utánozta. Motavido meresztette a szemét, mint a ki hiában igyekszik lenyelni valamit. Snitko kapitány fuldokolt s gigombolta a dolmányát. Hronyka pedig égnek emelt karokkal járt-kelt.
 A katonák az ablakon át látták a kétségbeesés jeleit. Azt hitték az „urnó” meghalt és a levegő megtelt panaszos kiáltásaikkal. Zaglobát haragra gerjesztette a látma. Kirohant a várudvarra.
 — Csend legyen, hogy a mennyök esapjon belétek! — mordult rájuk elfojtott hangon.
 A legénység elhaltgatott, megértettek, hogy kétségbeesésük még ideelőtti; de továbbra is kint maradtak az udvaron. Zagloba, kissé lecsillapultan bement a terembe s visszárt a padra.
 De megint látma hangzott be az udvarról. Zagloba nagy mérgesen ismét kiment. Látlára hátrálni kezdett a sokaság.
 — Csend, azt a kutya lelketeket! — dohogta — különben rögtön...
 A legénységből azonban előlépet Lusszia Izidor dragonyos őrmester, a kis ezredes kedvelt altiszteje. Peczkesen megállt az agastyán előtt és eltökélten mondta:
 — Minthogy Azia rá merészkedett emelni szemét a mi urónkre, mi beszut akarunk állni. Rátörünk arra a gyalázatos pogányra akár Krimiaiban is és ha az ezredes urunk most nem távozhatik Chreptiowból, elindulunk valamely más tiszur vezénylete alatt.
 — Annak a zsványknak a vére lesz a legjobb orvosság urónknak — hangzott ki a legénység sorából is.

Zagloba haragja elszórt, meghatotta a katonáknak ez a mély és naiv ragaszkodása az ő kis Koboldja iránt. Gondolkodott egy pillanatig és így beszélt:
 — Nemesi szavamra mondom, az az alaváló kutya meg fogja kapni megérdemelt büntetését. De kérdés, le meg? Wolodowskine amugy istenesen megtapogatta pisztolya agyarával a koponyáját, mielőtt bucsut vett volna is... Bárhogyan legyen is, van időnk ezzel a bitanggal foglalkozni. Mindekelőt az urnót kell megmenteni. Figyelj Lusnia, Kamienieczen lakik egy orvos, Rodopul a neve. Elmégy hozzá, azt mondod neki, Podolia Narostja eltörte lábát épen a város kapuja előtt és segítséget vár. Mihelyt kikerkeztek a falak közül, megfogod, lóra ülteted vagy zsákba dugod s elhozod ide Chreptiowba. Mégis vigyázz, az emberünk jó állapotban jussunk el hozzánk. Holtan semmi hasznát nem vehetünk. Vájtott lovakról majd gondoskodunk, hogy gyorsan járass. Vegy hát magad mellé hat embert és indulj szaporán.
 — Tessék nyugodtan lenni, mulhatatlamul el hozom azt a doktort — jelentette ki az az őrmester és sarkon fordulva elsietett.
 Zagloba visszatért a nagy terembe. Éppen akkor jött ki Mihály a beteg szobájából, lábujjhegyen lépett a kis ezredeshez:
 — Mihály — szól — elküldtem Kamieniecbe az orvosért; hanem... jo volna talán más valakiért is elkülden.
 Wolodowski erőlködött összezcedni a gondolatait; nem érte miről van szó,
 — Igen, egy papért — magyarázta az aggastyán. — Komijaski plebános reggelre megérkezhetnének.
 A kis ezredes lehunyta a szemét, a tűz felé fordította halászápadt arcát.
 Jézusom, Jézusom! — ismételte.
 Délután a ház annyira csökken, hogy a beteg némileg átudatára tért.
 Fölhívta a szemét, ránézett a férjére és megkérdezte:
 — Mihály, Chreptiowban vagyok?
 — Itt, édes szerelmem.
 — És csakugyan te vagy itt mellettem?

— Én magok, lelkeim gyönyörűsége. Hogy érez magodat?
 — Oh, jól!
 Meglátszott a szeméből, hogy nem egészen bizonyos, ha vajjon a boldogsága nem csupán a ház tévengés-e.
 Alkonyatkor Lusnia őrmester megérkezett embereivel az erdőbe s kihuzta egy zsákból az inkább holt mint eleven Kamienieci orvost, a ki azonban, mikor látta, hogy nem zsványok kezébe jutott, hamar erőből tért és hozzafogott a hivatasa gyakorlásához. Zagloba egyhíránt hathatos módot talált a buzsógása lokoására. Egyik kezében arany-nem tömött erszényt, a másikkban hegyes tört tartott eleje, miközben így szólt:
 — Jutalom az életért... jutalom a halálért!
 Még ugyanezen az éjszakán, majdnem hajnalhasadaskor az orvos kijelentette: „Betegetnk még sokáig nyomja az ágyat, de immár jótálok a gyógyulásáért.” Wolodowski zokogott. Zagloba fuladozott az örömtől, csak aig tudta kimondani: „Italt ide! Adjatok innom!” A tiszték egymás nyakába borultak.
 A várudvaron pedig a jó hír hallatára újra egybegyűltek a dragonyosok, Motowidlo kozákjai s a szekeres-legénység. Minden áron méltó módon akarták kifejezni örömlüket. Kérték tehát, hogy adjanak át nekik néhány tatar foglyot, hadd akaszszák fel őket az „urnó” tiszteletére.
 A kis ezredes azonban nem teljesítette a kérésüket.
 II.
 Basia még egy egész hét hosszan annyira rosszul volt, hogy az orvos biztatásai nélkül Wolodowszky és Zagloba agóniában hittek volna. Csakis ez idő múltán mutatkozott a javulás. A beteg teljesen visszanyerte eszméletét és bárha a doktor kijelentette, hogy még egy hónapig sőt hat hétig is fekvé kell maradnia, immár nyugodtak voltak, hogy egészségre helyre fog állni.
 Wolodowszky a betegség tartama alatt nem távozott az ágy mellől. Néha, mikor

nézte lesoványodott, sápadt, de mégis vidám arczokáját; nézte mind fényesebben ragyogó szemét; egyidejűleg simi és nevetni szeretett volna és hangosan felkiáltani:
 — Az én egyetlen Basiam! meggyógyult; bizonyosan meggyógyult!
 Es csokolgatta a kezét, csokolgatta azokat a parányi lábacsákat.
 Basianak az egészséggel együtt a jó kedve is visszatért. Két hét múltán egy este kérte, hogy nyissák ki a hálószobája ajtaját és mikor a tiszték egybegyűltek a nagyteremben, kiküldött hozzájuk ezüst csengésű hangján:
 — Jó estét urak! Ezuttal még nem halok ám meg!
 — Hála Istennek! felelték karban a tiszték.
 — Dicsőös érette ő szent Felségének, kedves gyermekem! — kiáltotta oroszul az öreg Motowidlo, a ki apallag szerette a kis ezredesét és a ki a meghatottság pillanataiban mindig csak anyanyelvén beszélt.
 Zagloba azonban attól tartva, hogy Basiat kifárasztja a csévés, betette az ajtót, a miért a labadozó megfenyegette, hogy kikaparja azt az egy szemét is, a mi megvan. Most, miután minden veszedelmen túl volt, büszkén emlegette, milyen derekasan szállt azokkal szembe. Nem egyszer mondta a kis ezredesnek:
 — Megdicséreshz a bátorságomért.
 Mihály pedig dicsérte, dedelgette, csokolgatta a szemét, a kezét, még pedig olyan mohón, hogy Zagloba adta a megbortrátkoztat.
 Mohilowban Gorzawki, aki rossz szónok volt ugyan, de annál jobb katona, nem hagyta magát meglepétni. Fülbe jutott a parancs, melyet Azia adott a városban hagyott lipkinek; Hirtelen összegyűjtötte maroknyi csapatát, megröghatta a táfókat s részben összerapította, részben foglyul ejtette őket.
 (Folytatás következik.)

